

Αρείου Πάγου 1266/2014 (Β2, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ)

Πηγή: <http://www.areiospagos.gr/>

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Β2' Πολιτικό Τμήμα

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από τους Δικαστές: Γεώργιο Γιαννούλη, Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου, Δημήτριο Μουστάκα, Χριστόφορο Κοσμίδη, Νικόλαο Τρούσα και Ασπασία Καρέλλου, Αρεοπαγίτες.

ΣΥΝΗΛΘΕ σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του, στις 11 Μαρτίου 2014, με την παρουσία και του Γραμματέα Γεωργίου Φιστούρη για να δικάσει μεταξύ:

Του αναιρεσιόντος: Α. Π. του Σ., κατοίκου ..., ο οποίος παραστάθηκε μετά της πληρεξουσίας δικηγόρου του Δήμητρας Κοντού και κατέθεσε προτάσεις.

Των αναιρεσιβλήτων: 1) Ά. Σ. του Θ., κατοίκου ..., ο οποίος εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Θεόδωρο Σαρρή με δήλωση κατ' άρθρο 242 παρ. 2 ΚΠολΔ και κατέθεσε προτάσεις, 2) Γ. Α. του Μ., 3) Α. Κ., κατοίκων ..., οι οποίοι δεν παραστάθηκαν στο ακροατήριο.

Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 14/7/2006 αγωγή του πρώτου των ήδη αναιρεσιβλήτων, που κατατέθηκε στο Μονομελές Πρωτοδικείο Πειραιώς και συνεκδικάστηκε με την από 7/12/2006 ανακοίνωση δίκης-προσεπίκληση-αγωγή του ήδη αναιρεσιόντος. Εκδόθηκαν οι αποφάσεις: 4750/2008 μη οριστική και 4908/2009 οριστική του ίδιου Δικαστηρίου και 368/2011 του Εφετείου Πειραιώς. Την αναίρεση της τελευταίας απόφασης ζήτησε ο ως άνω αναιρεσιών με την από 17/11/2011 αίτησή του, επί της οποίας εκδόθηκε η 1158/2012 απόφαση του Αρείου Πάγου που αναίρεσε την 368/2011 απόφαση του Εφετείου Πειραιώς και παρέπεμψε την υπόθεση προς περαιτέρω εκδίκαση στο ίδιο Δικαστήριο συντιθέμενο από άλλους δικαστές. Εκδόθηκε η 597/2013 απόφαση του Εφετείου Πειραιώς, την αναίρεση της οποίας ζητεί ο αναιρεσιών με την από 30/9/2013 αίτησή του.

Κατά τη συζήτηση της αίτησης αυτής, που εκφωνήθηκε από το πινάκιο, οι διάδικοι παραστάθηκαν, όπως σημειώνεται πιο πάνω. Η Εισηγήτρια Αρεοπαγίτης Ασπασία Καρέλου ανέγνωσε την από 28/2/2014 έκθεσή της, με την οποία εισηγήθηκε την απόρριψη της από 30/9/2013 αιτήσεως αναιρέσεως.

Η πληρεξούσια του αναιρεσειόντος ζήτησε την παραδοχή της αιτήσεως και την καταδίκη του αντίδικου μέρους στη δικαστική δαπάνη.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Επειδή, με τα άρθρα 556 παρ. 1 και 558 Κ.Πολ.Δ. ορίζεται, ότι δικαίωμα αναιρέσεως έχουν, εφόσον νικήθηκαν ολικά ή κατά ένα μέρος στη δίκη που εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση ο ενάγων, ο εναγόμενος, ο εκκαλών, ο εφεσίβλητος και ότι η αναίρεση απευθύνεται κατ' εκείνων, οι οποίοι ήταν διάδικοι στη δίκη κατά την οποία εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση ή των καθολικών διαδόχων τους ή των κληροδόχων τους. Από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών προκύπτει, ότι νομιμοποιείται παθητικώς ως αναιρεσίβλητος, ο αντίδικος του αναιρεσειόντος, εκείνος δηλαδή έναντι του οποίου ο αναιρεσειών νικήθηκε όχι δε και ο ομόδικος του, ο οποίος νικήθηκε επίσης, και ο οποίος έχοντας το ίδιο έννομο συμφέρον να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση, μόνον ως ομόδικος του αναιρεσειόντος μπορεί να μετάσχει στην κατ' αναίρεση δίκη (με την άσκηση αναιρέσεως από κοινού ή αυτοτελώς), εκτός εάν λόγω της φύσεως της δίκης ήταν δυνατή η δημιουργία αντιδικίας μεταξύ των ομοδίκων ή η απόφαση διέλαβε διάταξη υπέρ των ομοδίκων βλαπτική για τον αναιρεσειόντα. Από τις ίδιες ως άνω διατάξεις προκύπτει, επίσης, ότι η αναίρεση στρέφεται, όχι εναντίον όλων εκείνων, οι οποίοι ήταν διάδικοι στη δίκη στην οποία εκδόθηκε η προσβαλλόμενη με την αναίρεση απόφαση και αντίδικοι του αναιρεσειόντος, αλλά μόνον εναντίον εκείνων απ' αυτούς ως προς τους οποίους επιδιώκεται, με βάση τις επικαλούμενες πλημμέλειες, η αναίρεση αυτής. Επομένως, η αίτηση αναιρέσεως είναι απαράδεκτη κατά το μέρος που στρέφεται κατά αντιδίκου του αναιρεσειόντος, τον οποίο δεν αφορά η αποδιδόμενη με αυτήν πλημμέλεια και ως προς τον οποίο δεν είναι δυνατόν να αναιρεθεί η απόφαση ακόμη και αν ευδοκιμήσει ο λόγος αναιρέσεως. Στην προκείμενη περίπτωση, όπως προκύπτει από τα εκτιθέμενα στην αίτηση αναιρέσεως και αποδεικνύεται από την προσβαλλόμενη απόφαση του Εφετείου Πειραιώς, με την 4908/2009 οριστική απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιώς παραπέμφθηκε στο Πολυμελές Πρωτοδικείο

Πειραιώς προς εκδίκαση, η παρεμπόπτουσα αγωγή αποζημιώσεως του εναγομένου και ήδη αναιρεσιόντος Α. Π. κατά του Γ. Α. (επιβλέποντος μηχανικού) και του ομοδίκου του Α. Κ. (υπεργολάβου τμήματος του έργου), ενώ οι σχετικοί με την απόρριψη της ως άνω παρεμπόπτουσας αγωγής αποζημιώσεως λόγοι εφέσεως, κατά της ως άνω αποφάσεως, απορρίφθηκαν με την προσβαλλόμενη απόφαση και κατά της σχετικής διατάξεως δεν βάλλει ο αναιρεσείων. Επομένως, εφόσον ο αναιρεσείων και ο τρίτος των αναιρεσιβλήτων (Α. Κ.) ήταν ομοδικοί της κύριας αγωγής στη δίκη κατά την οποία εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση και ο αναιρεσείων δεν επικαλείται, ότι η απόφαση αυτή διέλαβε διάταξη βλαπτική γι' αυτόν και υπέρ του ως άνω ομοδίκου του, η αίτηση αναιρέσεως απαραδέκτως απευθύνεται κατά του ομοδίκου του Α. Κ.. Επίσης, अपαράδεκτη είναι η αίτηση αναιρέσεως, κατά το μέρος που στρέφεται κατά του Γ. Α., αλλά και κατά του Α. Κ., καθόσον ο αναιρεσείων δεν βάλλει, με αναιρετικό λόγο, κατά της διατάξεως της εφετειακής αποφάσεως, με την οποία απορρίφθηκε η παρεμπόπτουσα αγωγή αποζημιώσεως, που στρέφεται κατά των Γ. Α. και Α. Κ. και πρέπει να απορριφθεί ως προς αυτούς αυτεπαγγέλτως (άρθρο 577 παρ. 2 Κ.Πολ.Δ.). Επειδή, από τα άρθρα 914, 932 ΑΚ, 1 και 16 του Ν. 515/1915 προκύπτει, ότι χρηματική ικανοποίηση για ηθική βλάβη ή ψυχική οδύνη οφείλεται και επί εργατικού ατυχήματος, όταν συντρέχουν οι όροι της αδικοπραξίας, για να δικαιούται δε η οικογένεια του θύματος ή ο παθών χρηματική ικανοποίηση, λόγω ψυχικής οδύνης ή ηθικής βλάβης, αρκεί να συνετέλεσε στην επέλευση του ατυχήματος πταίσμα του εργοδότη του θανατωθέντος (ή του παθόντος) ή του κυρίου του έργου ή των προστηθέντων από αυτούς (άρθρο 922 ΑΚ), δηλαδή υπαίτια και παράνομη πράξη ή παράλειψη. Από τις διατάξεις των άρθρων 297, 298, 330 και 914 ΑΚ συνάγεται, ότι προϋποθέσεις της ευθύνης προς αποζημίωση από αδικοπραξία είναι η υπαιτιότητα του υποχρέου, η οποία υπάρχει και στην περίπτωση της αμέλειας, δηλαδή, όταν δεν καταβάλλεται η επιμέλεια που απαιτείται στις συναλλαγές, το παράνομο της πράξης ή παράλειψης αυτού και η ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της πράξης ή της παράλειψης και της επελθούσας ζημίας. Η παράνομη έναντι του ζημιωθέντος συμπεριφορά μπορεί να συνίσταται όχι μόνο σε θετική πράξη αλλά και σε παράλειψη, εφόσον στην τελευταία περίπτωση ο υπαίτιος ήταν υποχρεωμένος να ενεργήσει, η υποχρέωσή του δε αυτή σε πράξη μπορεί να επιβάλλεται από δικαιοπραξία, από το νόμο ή από την καλή πίστη. Αιτιώδης συνάφεια υπάρχει, όταν η πράξη ή η παράλειψη του ευθυνόμενου προσώπου ήταν, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας ικανή και μπορούσε

αντικειμενικά να επιφέρει, κατά τη συνηθισμένη πορεία των πραγμάτων, το επιζήμιο αποτέλεσμα. Η κρίση του δικαστηρίου της ουσίας ότι τα πραγματικά περιστατικά που δέχθηκε ως αποδειχθέντα, επιτρέπουν το συμπέρασμα, να θεωρηθεί κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, ορισμένο γεγονός ως πρόσφορη αιτία της ζημίας, υπόκειται στον έλεγχο του Αρείου Πάγου, γιατί είναι έννοια αναγόμενη στην ορθή ή μη υπαγωγή από το δικαστήριο της ουσίας των διδαγμάτων της κοινής πείρας στην αόριστη νομική έννοια της αιτιώδους συνάφειας. Περαιτέρω, κατά το άρθρο 3 και 5 του Ν. 1396/ 1983, ο εργολάβος και υπεργολάβος ολόκληρου ή τμήματος του έργου, ανεξάρτητα αν αυτό εκτελείται ολόκληρο ή κατά τμήματα με υπεργολάβους, είναι συνυπεύθυνοι και υποχρεούνται, μεταξύ άλλων, να λαμβάνουν και να τηρούν όλα τα μέτρα ασφαλείας, που αφορούν ολόκληρο το έργο ή τμήμα του. Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει, ότι ο εργολάβος που ανέλαβε την εκτέλεση του έργου και ανέθεσε την εκτέλεση τμήματος αυτού σε υπεργολάβο, είναι συνυπεύθυνος με αυτόν για τη λήψη και τήρηση των μέτρων ασφαλείας, έστω και αν δεν επεφύλαξε για τον εαυτό του το δικαίωμα διευθύνσεως και επιβλέψεως του τμήματος που ανέθεσε στον υπεργολάβο, ακόμη και αν συμφώνησαν ότι δεν θα έχει τη διεύθυνση και επίβλεψη του τμήματος αυτού και τούτο γιατί ο εργολάβος ευθύνεται σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με τις αναγκαστικού δικαίου διατάξεις του Ν. 1396/1983, για τη λήψη και τήρηση των μέτρων ασφαλείας. Ειδικότερα δε, επί οικοδομικών εργασιών έχει εφαρμογή και το Π.Δ. 778/ 1980, "περί των μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση των οικοδομικών εργασιών", οι διατάξεις του οποίου προβλέπουν τη λήψη και τήρηση μέτρων (άρθρα 1, 2, 3, 9, 17 και 21) ώστε να διασφαλίζονται οι εργαζόμενοι, κατά την εκτέλεση των ως άνω εργασιών, από τους κινδύνους που διατρέχουν κατά την εκτέλεσή τους. Στην προκείμενη περίπτωση το Εφετείο, με την προσβαλλόμενη απόφαση, δέχθηκε ανελέγκτως και τα ακόλουθα: Οι συγκύριοι ενός οικοπέδου που βρίσκεται στη συμβολή των οδών ... και ... (πρώην ...) ανέθεσαν στον πρώτο των εναγομένων και ήδη αναιρεσειόντα Α. Π., την ανέγερση πολυώροφης οικοδομής, με το σύστημα της αντιπαροχής και ο τελευταίος ανέθεσε, την μεν εκπόνηση της μελέτης για την ανέγερση της οικοδομής, τη γενική επίβλεψη του έργου και τη μελέτη των μέτρων ασφαλείας στον πρώτο των παρεμπιπτόντως εναγομένων και δεύτερο των αναιρεσιβλήτων Γ. Α., τη δε κατασκευή των οπτοπλινθοδομών της οικοδομής ανέθεσε στον τέταρτο των εναγομένων και τρίτο των αναιρεσιβλήτων Α. Κ.. Το πρωί της 22/7/2003 ο υπεργολάβος (Α. Κ.) προσήλθε στην ως άνω οικοδομή και ανέβασε στους τρίτο και τέταρτο ορόφους τα υλικά που απαιτούνται για την εκτέλεση των

εργασιών των οπτοπλινθοδομών, χρησιμοποιώντας προς τούτο ένα ανυψωτικό μηχάνημα (μικρό γερανό) ιδιοκτησίας του, τον οποίο είχε τοποθετήσει στον εμπρόσθιο εξώστη του τρίτου ορόφου της οικοδομής. Το μηχάνημα αυτό χειριζόταν κατά κανόνα ο Α. Κ., ο οποίος διέθετε τη σχετική εμπειρία και δεν επέτρεπε σε άλλους εργαζόμενους να το χρησιμοποιούν, όσο διάστημα αυτός απουσίαζε. Την ίδια ημέρα ο προσληφθείς, από τον ως άνω υπεργολάβο στις 14/7/2003, με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας ως κτίστης, ενάγων, είχε αναλάβει να κτίσει με τούβλα τα χωρίσματα των υπνοδωματίων και του λουτρού του τρίτου ορόφου, στον οποίο εργάζονταν ακόμη άλλα τρία άτομα, ενώ ο υπεργολάβος Α. Κ. είχε αναθέσει σε άλλον εργάτη (Γ. Τ.) να ανεβάσει χειρονακτικώς (σε τενεκέδες), και όχι με μηχανικό μέσο, ποσότητα χαλικιού στον πρώτο όροφο για την εκτέλεση ορισμένων εργασιών. Περί ώρα 11.00 ο Α. Κ. μετέβη σε άλλη οικοδομή, προκειμένου να παρακολουθήσει την πορεία των εκεί εκτελούμενων εργασιών. Κατά τη διάρκεια της απουσίας του, ο εργάτης Γ. Τ., ζήτησε από τον ενάγοντα να τον βοηθήσει να ανεβάσει τα χαλίκια στον πρώτο όροφο της οικοδομής, με τη χρήση του μικρού γερανού. Τότε ο ενάγων πήγε στον εξώστη του τρίτου ορόφου, όπου βρισκόταν ο γερανός, έθεσε τον τελευταίο σε λειτουργία, χωρίς να λάβει έστω τηλεφωνικώς, την άδεια του υπεργολάβου Α. Κ., και άρχισε να ανεβάζει τα χαλίκια με οικοδομικό καρότσι. Το εν λόγω ανυψωτικό μηχάνημα είναι σχεδιασμένο να ανεβάζει υλικά κατακορύφως και όχι οριζοντίως και μόνο στον όροφο που είναι εγκατεστημένο. Για την ανέλκυση δε του φορτίου χρησιμοποιείται συρματόσκοινο με τροχαλία, το οποίο κινείται κατακορύφως. Όταν το μεταφερόμενο φορτίο (συνήθως καρότσι) φθάσει στο ανώτατο σημείο του συρματόσκοινου, στο οποίο υπάρχει αυτόματη πέδηση - νεκρό σημείο, στο ύψος περίπου του βλέμματος του χειριστή, ο τελευταίος στρέφει το ανυψωτικό μηχάνημα με την προέκτασή του ("μπίγα") και το καρότσι προς το εσωτερικό μέρος του εξώστη, όπου έχει εγκατασταθεί το ανυψωτικό μηχάνημα, ακολούθως δε χειριζόμενος αυτό, κατεβάζει το καρότσι στο δάπεδο του εξώστη και αδειάζει το φορτίο του. Την ημέρα εκείνη, συνεχίζει το Εφετείο, στο κατάστρωμα της οδού ... βρισκόταν άλλος (трίτος) εργάτης, ο οποίος αφού γέμιζε το καρότσι με τα χαλίκια, προσάρμοζε και έδενε τούτο με τους κατάλληλους γάντζους και επακολουθούσε η ανέλκυση του καροτσιού με το "γερανάκι", το οποίο χειριζόταν ο ενάγων, μέχρι το ύψος του πρώτου ορόφου, όπου βρισκόταν ο εργάτης Γ. Τ., ο οποίος μόλις το καρότσι έφθανε στο ύψος του πρώτου ορόφου, τραβούσε αυτό στον εξώστη του ορόφου αυτού και άδειαζε το υλικό στο δάπεδο. Η εργασία αυτή εκτελέστηκε δύο ή τρεις φορές. Την επόμενη ωστόσο φορά,

και ενώ ο ενάγων στεκόταν μπροστά από τον γερανό, απ' όπου είχε ορατότητα και εποπτεία της φορτώσεως και εκφορτώσεως των υλικών και της διαδρομής του καροτσιού, ο Τ. Γ., καθώς τραβούσε το καρότσι προς τον εξώστη, άσκησε μεγαλύτερη δύναμη από εκείνη που άντεχε (αθροιζόμενη στο βάρος των μεταφερομένων υλικών) η διαγώνια συνδετική ράβδος του πλαισίου στηρίξεως του γερανού, με συνέπεια την αιφνίδια θραύση της και την πτώση του καροτσιού στο οδόστρωμα. Το γεγονός αυτό είχε ως περαιτέρω αποτέλεσμα, ο κύριος μηχανισμός του γερανού (μοτέρ), ο οποίος ήταν τοποθετημένος στον τρίτο όροφο, να γυρίσει προς την πλευρά του ενάγοντος, να τον κτυπήσει με σφοδρότητα και να τον ωθήσει αρχικώς στο στήθαιό του ορόφου (3ου) και από εκεί, από μεγάλο ύψος, προς το οδόστρωμα, όπου έπεσε και ακινητοποιήθηκε σοβαρά τραυματισμένος. Ο ενάγων έθεσε σε λειτουργία και χρησιμοποίησε το εν λόγω ανυψωτικό μηχάνημα σε συνεργασία με τον εργάτη Τ. Γ., χωρίς την εντολή ή την άδεια του υπεργολάβου Α. Κ. και παρά το γεγονός ότι δεν κατείχε την προβλεπόμενη από το νόμο άδεια χειριστή (άρθρο 64 του Π.Δ. 1073/1981), ούτε διέθετε σχετική εμπειρία. Πέραν των ανωτέρω, ο ενάγων, κατά τη μεταφορά οικοδομικών υλικών στον πρώτο όροφο της οικοδομής, δεν επέδειξε την προσοχή που όφειλε υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις, ενόψει ιδίως του γεγονότος ότι στους εξώστες της οικοδομής δεν είχαν τοποθετηθεί κιγκλιδώματα, και μπορούσε, βάσει των ικανοτήτων και γνώσεών του (εργαζόταν σε οικοδομές επί οκταετία περίπου), να καταβάλει την προσοχή που θα κατέβαλε υπό τις αυτές συνθήκες, κάθε μετρίως συνετός οικοδόμος, επιπλέον δε παρεβίασε τους κανόνες της καλής χρήσεως του ανυψωτικού μηχανήματος, οι οποίοι προβλέπονται από το άρθρο 69 του Π.Δ. 1073/1981. Πλέον συγκεκριμένα, κατά την εκτέλεση της ως άνω εργασίας, προκειμένου το καρότσι με τα οικοδομικά υλικά να προσεγγίσει με οριζόντια κίνηση (από το σημείο όπου ανερχόταν κατακορύφως αιωρούμενο) στην εξώστη του πρώτου ορόφου και να ακινητοποιηθεί εκεί, ο ευρισκόμενος στον τρίτο όροφο ενάγων, το τραβούσε με τον γερανό και το άφηνε, δημιουργώντας περίπου κίνηση εκκρεμούς, μόλις δε αυτό έφθανε στο ύψος του εξώστη του πρώτου ορόφου, το έπιανε και το κρατούσε ο Τ. Γ., ο οποίος στεκόταν εκεί. Ο ενάγων τότε χαλάρωνε το συρματόσχοινο και έτσι ο Τ. Γ. τραβούσε το καρότσι προς τον εξώστη και άδειαζε στο δάπεδο τα υλικά. Από το δυνατό όμως τράβηγμα του έμφορτου καροτσιού και λόγω της κατ' εσφαλμένο τρόπο κινήσεως εκκρεμούς που πραγματοποιούσε, δημιουργούνταν κάθε φορά δυνάμεις ανώτερες από τις προδιαγραφές που προβλέπονται από τον κατασκευαστή του μηχανήματος και τις αντοχές του, με

αποτέλεσμα την τρίτη (ή τέταρτη) φορά, κατά την οποία επιχειρήθηκε η εν λόγω μεταφορά να σπάσει η διαγώνια δοκός και να συμβεί το ατύχημα. Σημειώνεται ότι, το συρματόσχοινο του μηχανήματος, όταν το τραβούσε ο εργάτης Τ. Γ., ερχόταν σε επαφή και τριβόταν στο δάπεδο και το στηθαίο του δευτέρου ορόφου, με συνέπεια, εξαιτίας των δημιουργούμενων τριβών, να καταπονείται και να ασκούνται ακόμη μεγαλύτερες πιέσεις στα μέρη και στα εξαρτήματα του ανυψωτικού μηχανήματος. Δέχεται, ακολούθως το Εφετείο, ότι οι ως άνω αναφερόμενες συνθήκες του επιδίκου ατυχήματος περιγράφονται συνοπτικώς και στην από 28/7/2003 δήλωση ατυχήματος, την οποία ο ενάγων, ως ασφαλισμένος, υπέβαλε στο ΙΚΑ και η οποία είναι υπογεγραμμένη τόσο από τον ίδιο, όσο και από τον εναγόμενο Α. Π. (ως εργοδότη του) και από τους Α. Κ. (υπεργολάβο) και Δ. Θ., ως μάρτυρες. Αλλά και στην έκθεση αυτοψίας, η οποία συντάχθηκε από υπάλληλο της αρμόδιας Επιθεώρησης Εργασίας, αναφέρεται μεταξύ άλλων, ότι ο ενάγων ομολόγησε στον διενεργήσαντα τον έλεγχο υπάλληλο (Θ. Κ.), ότι προέβη πράγματι σε ανεπίτρεπτη μεταφορά υλικών στον πρώτο όροφο της οικοδομής, την οποία όμως μετέθεσε χρονικώς (αρκετή ώρα πριν από το ατύχημα ισχυρίσθηκε δε στη συνέχεια ότι το ατύχημα έλαβε χώρα καθ' όν χρόνο ανέβαζε τα υλικά στον τρίτο (και όχι στον πρώτο) όροφο. Κατά την εκτίμηση, πάντως, του συντάκτη της ως άνω εκθέσεως, σε κάθε περίπτωση, το ατύχημα θα μπορούσε να αποφευχθεί, εάν ο ενάγων δεν προέβαινε στις επικίνδυνες ενέργειες της απότομης πεδήσεως του μηχανήματος και της μεταφοράς, με τον προπεριγραφόμενο αντικανονικό τρόπο (λοξό τράβηγμα του συρματόσχοινου) φορτίων στον πρώτο και όχι στον τρίτο όροφο, όπου ήταν εγκατεστημένο το μηχάνημα, και άρα, θα έπρεπε κανονικώς, να γίνεται η μεταφορά των υλικών, η οποία ενδεχομένως συνέβαλε στη ζημία που υπέστη το μηχάνημα κατά τη στιγμή του ατυχήματος. Όσα ισχυρίζεται ο ενάγων, ότι το ατύχημα έλαβε χώρα, όταν αυτός ανέβαζε υλικά στον τρίτο όροφο της οικοδομής, οπότε διακόπηκε αιφνίδια η λειτουργία του γερανού, λόγω παλαιότητας και ελαττωματικότητας αυτού, με συνέπεια να αναπηδήσει το καρότσι και να σπάσει η διαγώνια ράβδος, δεν ερείδονται στο αποδεικτικό υλικό, που τέθηκε υπόψη του δικαστηρίου. Αντίθετα, από τα περιστατικά που αναφέρθηκαν, το ατύχημα οφείλεται, κατά κύριο λόγο, σε υπαιτιότητα του ενάγοντος, αλλά και σε συγκλίνουσα αμέλεια, τόσο του πρώτου (εργολάβου), όσο και του τέταρτου των εναγομένων (υπεργολάβου). Ειδικότερα, λαμβανομένων υπόψη, ότι ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία δεν υπάρχει πρόσθηση, ο εργολάβος δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση επίβλεψης και

ελέγχου του υπεργολάβου, σχετικώς με τη λήψη και τήρηση των αναγκαίων μέτρων ασφαλείας, η αμέλεια των διαδίκων αυτών συνίσταται στο ότι, ενώ γνώριζαν ότι στην νεοαναγειρόμενη οικοδομή συνεχιζόταν η εκτέλεση διαφόρων οικοδομικών εργασιών (κτίσιμο εσωτερικών - διαχωριστικών τοίχων, μεταφορά οικοδομικών υλικών κ.λ.π.) ο μιν Α. Κ. (ως υπεργολάβος) αν και είχε σχετική νόμιμη υποχρέωση δεν μερίμνησε, όπως όφειλε και μπορούσε, να τοποθετηθούν στα πέρατα των πλακών της οικοδομής και στους εξώστες προς τον ακάλυπτο χώρο προσωρινώς, ανθεκτικά κιγκλιδώματα ή θωράκια, για την προφύλαξη από πτώση εργαζομένων στους ορόφους της οικοδομής, σε ύψος τέτοιο το οποίο ήταν πρόσφορο και δυνατόν, ώστε να καθίσταται ασφαλής η εργασία των εργατών επί των καθ' έκαστον ορόφων, χωρίς δηλαδή αυτοί να διατρέχουν τον κίνδυνο πτώσεως, όσο και να διενεργείται απρόσκοπτα, η δι' ανελκύσεως μεταφορά από το επίπεδο του οδοστρώματος μέχρι κάθε επί μέρους όροφο, των αναγκαίων υλικών, ο δε Α. Π. (ως εργολάβος) δεν επέβλεψε ούτε ήλεγξε, αν ο Α. Κ., είχε λάβει τα προστατευτικά μέτρα, όπως επίσης όφειλε (άρθρα 3, 5 παρ.1 του Ν. 1396/1983, 17 του Π.Δ. 778/1980, 37 του Π.Δ. 1073/1981), αν και κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, αμφότεροι όφειλαν να προβλέψουν, ότι η μη λήψη των ως άνω μέτρων ασφαλείας θα μπορούσε να έχει ως συνέπεια την πτώση κάποιου εργαζόμενου. Εάν δε λάμβαναν τα απαιτούμενα μέτρα ασφαλείας θα αποφευγόταν οπωσδήποτε η πτώση του ενάγοντος και ο εκείθεν σοβαρός τραυματισμός του. Και τούτο διότι εμπροσθεν της οικοδομής και στο χώρο όπου ανέβαιναν τα μεταφερόμενα υλικά, από το ισόγειο στον τρίτο όροφο, όπου και ο χώρος εργασίας του ενάγοντος, υπήρχε κατασκευασμένο, σύμφωνα με τα αρχιτεκτονικά σχέδια του αρχιτέκτονα - μηχανικού Γ. Α., στηθαίο ύψους 60 εκατοστών. Το τοίχιο όμως αυτό δεν ήταν ικανό να αποτρέψει ενδεχόμενη πτώση του ενάγοντος στο έδαφος, προερχόμενη από κάθε αιτία, ενώ αν υπήρχε προστατευτικό κιγκλιδώμα στην απόληξη του ορόφου, επί του στηθαίου, το σώμα του ενάγοντος θα είχε συγκρατηθεί και ο κινητήριος μηχανισμός του γερανού, μπορεί να μην τον είχε κτυπήσει και πάλι, αλλά πάντως σε καμία περίπτωση δεν θα τον είχε παρασύρει στο κενό και δεν θα είχε υποστεί τα συγκεκριμένα τραύματα, όλα κατάγματα, συνδεόμενα αιτιωδώς με την πτώση επί του εδάφους. Στο σημείο αυτό, συνεχίζει το Εφετείο, πρέπει να τονισθεί, ότι το εν λόγω προστατευτικό κιγκλιδώμα (ή το θωράκιο) αποτρεπτικό της πτώσης επί του οδοστρώματος οποιουδήποτε εργαζόμενου σε κάποιο από τους ορόφους της οικοδομής (και ειδικότερα στον τρίτο όροφο), ήταν δυνατόν τεχνικώς να τοποθετηθεί εμπροσθεν του ανυψωτικού μηχανήματος κατά

τέτοιο τρόπο και σε τέτοιο ύψος (π.χ. 80 εκατοστά επιπλέον του ως άνω στηθαίου), ώστε αφενός μεν να μη παρεμποδίζεται (από την ύπαρξη κιγκλιδώματος) η λειτουργία του και η κατ' αυτήν περιστροφή του, για την εναπόθεση των φορτίων επί της πλάκας του ορόφου, όπως και πράγματι δεν παρεμποδίζεται, αφετέρου δε να προστατεύονται από τυχόν πτώση οι εργαζόμενοι. Αντίθετος ισχυρισμός, ότι δηλαδή με την τοποθέτηση των εν λόγω προστατευτικών κιγκλιδωμάτων, δεν θα μπορούσαν να εκπληρωθούν και οι δύο σκοποί, ήτοι η ασφάλεια των εργαζομένων και η δυνατότητα λειτουργίας του ανυψωτικού μηχανήματος, δεν προβλήθηκε από τους εναγομένους. Οι τελευταίοι ισχυρίστηκαν, ότι το ανυψωτικό μηχάνημα ήταν τοποθετημένο σε ικανή απόσταση από την απόληξη του εξώστη, έτσι ώστε ο χειριστής αυτού, ευρισκόμενος σε σωστή θέση, πίσω από αυτό και όχι έμπροσθέν του, κανένα κίνδυνο να μη διατρέχει να καταπέσει από τον εξώστη στο έδαφος και καταλήγουν ότι από τα απαιτούμενα μέτρα ασφαλείας (προστατευτικό κιγκλιδωμά ή άλλα ατομικά μέτρα προστασίας, όπως κράνος και ζώνη ασφαλείας) δεν ήταν αναγκαία στην προκειμένη περίπτωση. Σύμφωνα, όμως, με το άρθρο 64 παρ. 3 του Π.Δ. 1073/1981, το οποίο αναφέρεται στο χειρισμό και τον έλεγχο των ανυψωτικών μηχανημάτων γενικώς, "ο χειριστής, κατά την διάρκεια λειτουργίας του μηχανήματος ευρίσκεται σε θέση, από την οποία έχει πλήρη ορατότητα και εποπτεία φορτώσεως και εκφορτώσεως των υλικών και της όλης διαδρομής των, κατά την ανύψωση ή και την οριζόντια μεταφορά των..." Για την εκπλήρωση της εν λόγω διατάξεως βασική προϋπόθεση τυγχάνει, ότι ο εργολάβος και ο υπεργολάβος ενός έργου έχουν φροντίσει να εξασφαλίσουν στον χειριστή ενός τέτοιου μηχανήματος, τόσο την ασφαλή μετακίνησή του στο χώρο όπου τούτο είναι εγκατεστημένο, όσο και τη δυνατότητα να βλέπει και να εποπτεύει με ασφάλεια τη φόρτωση, τη διαδρομή και την εκφόρτωση των υλικών του καροτσιού από το σημείο φορτώσεως στο σημείο εκφορτώσεως. Προς τούτο άλλωστε, το άρθρο 65 του ως άνω π.δ/τος προβλέπει σχετικώς ότι, "η θέσις ή εξέδρα η οποία διατίθεται δια το προσωπικόν οδηγήσεως του ανυψωτικού μηχανήματος πρέπει να είναι επαρκούς επιφανείας, να έχει ασφαλή προσπέλασιν και να είναι ασφαλής ...". Συνεπώς, ο πρώτος και ο τέταρτος των εναγομένων δεν τήρησαν, παρά το γεγονός ότι ο καθένας τους είχε αυτοτελή προς τούτο υποχρέωση, τα προαναφερόμενα μέτρα ασφαλείας, τα αφορώντα το όλον, αλλά και το τμήμα του έργου, το οποίο είχε αναλάβει ο τέταρτος από αυτούς, το δε ποσοστό συμβολής των εναγομένων αυτών (πρώτου και τέταρτου) στο ατύχημα ανέρχεται σε 30%. Ο ενάγων, λόγω της πτώσης του από τον τρίτο όροφο της

οικοδομής στο έδαφος, υπέστη κακώσεις, οφειλόμενες στην πρόσκρουσή του σ' αυτό και ειδικότερα: 1) πολλαπλά κατάγματα Λεκάνης με διάσπαση της ηβικής συμφύσεως και ρήξη του πυελικού δακτυλίου, 2) κάταγμα κοτύλης (ΑΡ), 3) συντριπτικά κατάγματα πτερνών άμφω και 4) συντριπτικό κάταγμα πηχεοκαρπικής (ΑΡ). Αμέσως μετά το ατύχημα εισήχθη στην Γ' Χειρουργική Κλινική του Γενικού Νοσοκομείου Πειραιώς "Τζάνειο" και στη συνέχεια (στις 23/7/2003) διακομίσθηκε στο Ορθοπεδικό Τμήμα με διάγνωση "πολυτραυματίας - πολυκαταγματίας". Κατ' αρχάς αντιμετωπίσθηκε το πρόβλημα της πυέλου με εξωτερική οστεοσύνθεση και της πηχεοκαρπικής με χειρουργικό καθαρισμό και εξωτερική οστεοσύνθεση. Ο ενάγων εξήλθε του νοσοκομείου την 12/8/2003, ακολούθησε επανεισαγωγή του στο ίδιο νοσοκομείο την 31/10/2003, οπότε έγινε σ' αυτόν αρθρόδεση της κατεστραμμένης πηχεοκαρπικής (ΑΡ) και εξήλθε την 12/11/2003 και στη συνέχεια εισήχθη για τρίτη φορά στο Τζάνειο νοσοκομείο την 12/3/2004, οπότε του έγινε αρθρόδεση της (ΑΡ) υποστραγαλικής. Η μετεγχειρητική πορεία του ασθενούς ήταν ομαλή και εξήλθε από αυτό την 18/3/2004, με οδηγίες για τακτικό έλεγχο στα τακτικά εξωτερικά ιατρεία του νοσοκομείου λόγω της σοβαρότητας της κατάστασής του. Ο ασφαλιστικός οργανισμός του ενάγοντος (ΙΚΑ) προς τον οποίο έγινε η σχετική δήλωση ατυχήματος την 28/7/2003, χαρακτήρισε το συμβάν ως εργατικό ατύχημα, με την 364/2003 απόφασή του. Με την 10446/2005 απόφαση της αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής του ΙΚΑ, χαρακτηρίσθηκε ως συνταξιοδοτικώς ανάπηρος σε ποσοστό 67% και του απονεμήθηκε σύνταξη ίση με το 75% της ακέραιης συντάξεως, λόγω αναπηρίας, από τις 2/8/2004 έως τις 31/8/2006, ποσού 400 ευρώ περίπου, η ισχύς δε της εν λόγω αποφάσεως παρατάθηκε για μία επιπλέον διετία, ήτοι από την 1/9/2006 έως τις 31/8/2008, με την 1391/2007 απόφαση του Διευθυντή του ΙΚΑ. Στη συνέχεια ο ενάγων, σε εκτέλεση της 4750/2008 αποφάσεως του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου, εξετάσθηκε από τον χειρουργό ορθοπεδικό Π. Μ., ο οποίος συνέταξε σχετικώς την υπ' αριθμ. 14/4/3/2009 έκθεση ιατρικής πραγματογνωμοσύνης, σύμφωνα με την οποία, ο ενάγων εξαιτίας του επιδίκου ατυχήματος υπέστη κατάγματα κάτω πέρατος αριστεράς κερκίδος και ωλένης, λεκάνης και πτερνών άμφω. Τα κατάγματα αυτά έχουν ήδη πωρωθεί. Συνεπεία, όμως, των καταγμάτων υπάρχει μόνιμη απώλεια κινήσεως των αρθρώσεων της αριστερής πηχεοκαρπικής και της αριστερής υποστραγαλικής, μόνιμη παραμόρφωση των πτερνών, με ανάλογη δυσλειτουργία των ποδοκνημικών αρθρώσεων άμφω και εξελισσόμενες βραδέως, βλάβες στο αριστερό ισχίο και τις ποδοκνημικές άμφω, λόγω της αναπτυσσόμενης ήδη

μετατραυματικής αρθρίτιδας. Η ανωτέρω περιγραφόμενη δυσλειτουργία των αρθρώσεων του δεν είναι αναστρέψιμη και δεν υφίσταται περιθώριο πλήρους αποκατάστασης της κινητικότητάς του στο μέλλον. Συνέπεια των ανωτέρω βλαβών είναι, η βάδιση του ενάγοντος καθίσταται επώδυνη και δυσχερής, όχι όμως αδύνατη, μπορεί δε να οδηγήσει αυτοκίνητο με μικρή δυσκολία, ενώ δεν μπορεί να εργάζεται σε οικοδομικά έργα και άλλες εργασίες, οι οποίες απαιτούν ορθοστασία και βάδιση. Στην έκθεση αυτή το ποσοστό αναπηρίας του ενάγοντος προσδιορίζεται σε 54%, ενώ με τις 10364 και 20365/29/9/2009 αποφάσεις του Διευθυντή του ΙΚΑ, για το χρονικό διάστημα από 1/9/2008 έως 31/8/2009, σε ποσοστό 55%, και του χορηγήθηκε σύνταξη μερικής αναπηρίας, ίση με το 50% της ακέрайης συντάξεως, ο δε τεχνικός σύμβουλος του αναιρεσιόντος Δ. Μ., καθηγητής ιατροδικαστικής και τοξικολογίας, υπολόγισε το ποσοστό μόνιμης αναπηρίας του ενάγοντος σε 50%. Ο ενάγων, κατά το χρόνο του ατυχήματος, ήταν 42 ετών, έγγαμος και πατέρας δύο ανηλίκων τέκνων. Δεν διέθετε ιδιόκτητη κατοικία, αλλά κατέβαλλε ενοίκιο μισθώνοντας διαμέρισμα προκειμένου να στεγάσει τον εαυτό του και την οικογένειά του, εκτός δε από την εργασία του, δεν είχε άλλες πηγές βιοπορισμού και για ικανό χρονικό διάστημα μετά το ατύχημα, δεχόταν τη βοήθεια των συγγενών του, για την κάλυψη των αναγκών του ιδίου και της οικογένειάς του, ενώ μετά τριετία περίπου, άρχισε να εργάζεται περιστασιακά σε διάφορες οικοδομικές εργασίες. Ενόψει όλων αυτών, καταλήγει το Εφετείο, ο πρώτος και ο τέταρτος των εναγομένων ενέχονται σε αποκατάσταση της ηθικής βλάβης που υπέστη ο ενάγων εξαιτίας του τραυματισμού του, με την καταβολή σ' αυτόν εύλογης χρηματικής ικανοποίησης. Το ύψος της ικανοποίησης αυτής, λαμβανομένων υπόψη ιδίως όσων προαναφέρθηκαν, για τις συνθήκες υπό τις οποίες έλαβε χώρα το επίδικο εργατικό ατύχημα, του είδους και της βαρύτητας των σωματικών βλαβών του ενάγοντος, του σωματικού και ψυχικού πόνου που κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας υπέστη αυτός από τις ιατρικές επεμβάσεις, στις οποίες υποβλήθηκε, του βαθμού του πταίσματος των εναγομένων εργολάβου και υπεργολάβου, της συνυπαιτιότητας του ιδίου του ενάγοντος, καθώς και της κοινωνικής και οικονομικής κατάστασής των διαδίκων, πρέπει να ορισθεί στο ποσό των 100.000 ευρώ. Με την κρίση του αυτή το Εφετείο, δεν παραβίασε ευθέως, ούτε εκ πλαγίου τις διατάξεις ουσιαστικού δικαίου που προαναφέρθηκαν (άρθρα 300, 914, 932 ΑΚ, 3, 5 παρ. 1 Ν. 1396/1983, 17 Π.Δ. 778/1980 και 37 Π.Δ. 1073/1981), οι οποίες ήταν εφαρμοστέες, με πλήρεις, σαφείς και χωρίς αντιφάσεις παραδοχές, που καθιστούν εφικτό τον ανααιρετικό έλεγχο της ορθής ή μη εφαρμογής των ως άνω

διατάξεων. Ειδικότερα, στην προσβαλλόμενη απόφαση διαλαμβάνονται παραδοχές, οι οποίες συνιστούν το πραγματικό της αμελούς συμπεριφοράς του αναιρεσεύοντος, ως εργολάβου του επιδικίου έργου, ευθυνόμενου για τον έλεγχο και την επίβλεψη της λήψης των αναγκαίων μέτρων ασφαλείας από τον υπεργολάβο (επιπλέον προστατευτικό κιγκλίδωμα που θα απέτρεπε την πτώση του εργαζόμενου στον τρίτο όροφο από τη χρήση του ανυψωτικού μηχανήματος), καθώς και της αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της ως άνω παραλείψεως και του επελθόντος αποτελέσματος. Επομένως, οι ενιαίως κρινόμενοι πρώτος, δεύτερος και πέμπτος λόγοι αναιρέσεως, από το άρθρο 559 αρ. 1 και 19 Κ.Πολ.Δ είναι αβάσιμοι. Επίσης αβάσιμος είναι και ο τέταρτος λόγος αναιρέσεως, από το άρθρο 559 αρ. 8 Κ.Πολ.Δ., με τον οποίο ο αναιρεσεύων προβάλλει την αιτίαση, ότι στην αγωγή δεν προσδιορίζεται η ιδιότητα με την οποία αυτός ενάγεται και εξαιτίας της οποίας δημιουργείται υποχρέωση αυτού προς αποκατάσταση της ηθικής βλάβης του αναιρεσίβλητου από το ένδικο ατύχημα, καθ' όσον με την αναφορά στην αγωγή, ότι ο αναιρεσεύων είναι "κατασκευαστής" του επιδικίου έργου και ο Α. Κ. υπεργολάβος που προσελήφθη από τον αναιρεσεύοντα για την κατασκευή μέρους του όλου έργου, προσδιορίζεται η ιδιότητα του τελευταίου ως εργολάβου του όλου έργου, και το δικαστήριο δεν έλαβε υπόψη πράγματα που δεν προτάθηκαν. Επειδή, με το άρθρο 25 παρ.1 εδ. τέταρτο του Συντάγματος, όπως αυτό ισχύει μετά τη συνταγματική αναθεώρηση του έτους 2001, τίθεται ο κανόνας ότι οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν να επιβληθούν στα ατομικά δικαιώματα "πρέπει να προβλέπονται είτε απευθείας από το Σύνταγμα, είτε από το νόμο, εφόσον υπάρχει επιφύλαξη υπέρ αυτού και να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας". Κατά την αρχή αυτή, η οποία ως γενική αρχή του δικαίου ίσχυε και προ της ρητής αποτυπώσεώς της στο Σύνταγμα, κατά την προαναφερθείσα αναθεώρησή του, οι νομίμως επιβαλλόμενοι περιορισμοί των ατομικών δικαιωμάτων πρέπει να πληρούν τα ακόλουθα τρία κριτήρια, δηλαδή να είναι: α) κατάλληλοι, ήτοι πρόσφοροι για την πραγμάτωση του επιδιωκόμενου σκοπού, β) αναγκαίοι, ήτοι να συνιστούν μέτρο το οποίο, σε σχέση με άλλα δυνάμενα να ληφθούν μέτρα, επάγεται ελάχιστα δυνατό περιορισμό για τον ιδιώτη ή το κοινό και γ) εν στενή εννοία αναλογικοί, να τελούν δηλαδή σε εύλογη σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, ώστε η αναμενόμενη ωφέλεια να μην υπολείπεται της βλάβης που προκαλούν (Ολ.ΑΠ 43/2005). Η αρχή της αναλογικότητας, ως κανόνας δικαίου που θέτει όρια στον περιοριστικό του ατομικού δικαιώματος νόμο, απευθύνεται, κατ' αρχήν, στο νομοθέτη. Στο χώρο του ιδιωτικού δικαίου, ήτοι στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών, επίκληση της αρχής της αναλογικότητας

μπορεί να γίνει, αν ο κοινός νομοθέτης, είτε έχει παραβιάσει την αρχή αυτή, θεσπίζοντας με νόμο υπέρμετρους περιορισμούς ατομικών δικαιωμάτων, οπότε ο δικαστής μπορεί ελέγχοντας τη συνταγματικότητα του νόμου, να μην εφαρμόσει αυτόν (άρθρο 93 παρ. 4 του Συντάγματος), είτε έχει παραλείψει να ασκήσει τις συνταγματικές του υποχρεώσεις, καταλείποντας κενό, οπότε η αρχή της αναλογικότητας καλείται επικουρικώς σε εφαρμογή. Στο πεδίο των αδικοπρακτικών σχέσεων (άρθρο 914 επ. ΑΚ) και ειδικότερα στο ζήτημα του μέτρου της επιδικαστέας χρηματικής ικανοποίησης, ο νόμος προβλέπει στο άρθρο 932 ΑΚ ότι το Δικαστήριο μπορεί να επιδικάσει εύλογη, κατά την κρίση του χρηματική ικανοποίηση, δηλαδή χρηματική ικανοποίηση ανάλογη με τις περιστάσεις της συγκεκριμένης περιπτώσεως. Με τη διάταξη αυτή ο κοινός νομοθέτης έλαβε υπόψη του την αρχή της αναλογικότητας, εξειδικεύοντάς την στο ζήτημα του προσδιορισμού του ύψους της χρηματικής ικανοποίησης. Επομένως, δεν υπάρχει έδαφος άμεσης εφαρμογής της διατάξεως του άρθρου 25 παρ.1 εδάφιο τέταρτο του Συντάγματος, η ευθεία δε επίκλησή της κατά τον προσδιορισμό του ύψους της χρηματικής ικανοποίησης στερείται σημασίας, αφού δεν θα οδηγούσε σε διαφορετικά αποτελέσματα (Ολ.ΑΠ 6/2009). Εξάλλου, το δικαστήριο της ουσίας στα πλαίσια της διακριτικής εξουσίας που έχει από το άρθρο 932 ΑΚ, μπορεί να καθορίσει το ύψος της χρηματικής ικανοποίησης, λόγω ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης του δικαιούχου, με βάση τους οικείους προσδιοριστικούς παράγοντες, όπως είναι το ππαίσμα του υπόχρεου, το συντρέχον ππαίσμα του δικαιούχου, η κοινωνική ή οικονομική κατάσταση των μερών. Ο προσδιορισμός από το δικαστήριο της ουσίας του ύψους της χρηματικής ικανοποίησης, δεν υπόκειται στον έλεγχο του Αρείου Πάγου, διότι αναφέρεται στην εκτίμηση πραγματικών γεγονότων, χωρίς υπαγωγή σε νομική έννοια, ώστε να μπορεί να νοηθεί εσφαλμένη εφαρμογή του νόμου είτε ευθέως, είτε εκ πλαγίου για έλλειψη νόμιμης βάσης (Ολ.ΑΠ 13/2002). Στην προκείμενη περίπτωση, ο αναιρεσείων με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως, από το άρθρο 559 αρ. 1 Κ.Πολ.Δ. προβάλλει την αιτίαση, ότι το Εφετείο, με το να επιδικάσει στον πρώτο αναιρεσίβλητο το πιο πάνω χρηματικό ποσό για χρηματική ικανοποίηση, λόγω ηθικής βλάβης, παραβίασε την ουσιαστικού δικαίου διάταξη του άρθρου 932 ΑΚ, καθώς και την αρχή της αναλογικότητας. Ο λόγος αυτός είναι απαράδεκτος, καθόσον με την επίκληση της παραβίασης των ως άνω ουσιαστικών διατάξεων, προσβάλλεται η αναιρετικώς ανέλεγκτη κρίση του δικαστηρίου της ουσίας, σχετικά με τον προσδιορισμό του ύψους της χρηματικής ικανοποίησης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 30/9/2013 αίτηση αναιρέσεως κατά της 597/2013 αποφάσεως του Εφετείου Πειραιώς

Καταδικάζει τον αναιρεσείοντα στα δικαστικά έξοδα του πρώτου αναιρεσίβλητου Α. Σ., τα οποία ορίζει σε χίλια οκτακόσια (1.800) ευρώ.

ΚΡΙΘΗΚΕ, αποφασίσθηκε στην Αθήνα, στις 10 Ιουνίου 2014.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗΚΕ σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του, στην Αθήνα, στις 12 Ιουνίου 2014.

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ